

Initiatiefgroep Creatief Centrum Woerden

“Het stimuleren en faciliteren van inspirerende en creatieve uitingen door de oprichting van een Creatief Centrum Woerden.”

Datum: Woerden, 14 april 2021

Onderwerp: Onderzoek naar een Creatief Centrum Woerden, informatie t.b.v. politieke avond Kunst en Cultuur d.d. 15 april 2021

Geachte leden van de Gemeenteraad van Woerden,

Het is mij een bijzonder genoegen om u het onderzoeksrapport aan te bieden naar de totstandkoming van een Creatief Centrum Woerden. Dit onderzoek is geïnitieerd door de Stichting KUNSTaandenRIJN Woerden en is uitgevoerd door een initiatiefgroep van vrijwilligers.

Methode

Het onderzoek is gebaseerd op interviews met vrijwel alle partijen op cultureel en creatief gebied in Woerden, inclusief de zgn. C5. Daarnaast is een enquête uitgevoerd onder belangstellende Woerdenaren en hebben we bijeenkomsten georganiseerd met ondernemers op het gebied van creativiteit. De initiatiefgroep sprak ook met bestaande creatieve en culturele centra in het Groene Hart om te leren van anderen die aantoonbaar succesvol zijn. Een aantal opinion leaders binnen de Woerdense culturele gemeenschap is zo bereidwillig geweest om op persoonlijke titel het onderzoeksrapport te reviewen..

Conclusies

De resultaten van het onderzoek staan in een rapport dat u als bijlage 2 bij deze brief ontvangt. Het rapport is in een opgemaakte versie ook te vinden op:

<https://issuu.com/kunstaandenrijn/docs/onderzoeksrapport-ccw-02>

Hoofdconclusie

De hoofdconclusie van het onderzoek is dat er veel belangstelling is voor een CCW en dat velen mogelijkheden zien om in een CCW te werken of met een CCW samen te werken.

Uit het onderzoek blijkt dat de Woerdense georganiseerde creativiteit zeer divers is en zeer versnipperd. Deze versnippering brengt veel vrijheid voor de betrokken organisaties, maar belemmert ook verbreding en versterking van de Woerdense creativiteit in den brede. De integrale conclusies zijn overgenomen in bijlage 1 bij deze brief.

De initiatiefgroep heeft dit onderzoek uitgevoerd om een discussie los te maken over de oprichting van een Creatief Centrum Woerden. Belangrijke uitgangspunten daarbij zijn:

- Een dergelijk centrum kan zichzelf bedruipen uit de inkomsten van cursussen, atelierverhuur, zaalverhuur e.d.
- Het Creatief Centrum Woerden is inclusief en richt zich op een grote verscheidenheid aan doelgroepen.

Wij vragen de Raad om bij haar discussies over de kunst en de cultuur en het cultuurmanifest de mogelijke oprichting van een Creatief Centrum Woerden te betrekken. De initiatiefgroep is bereid om een actieve bijdrage te leveren aan de realisatie van een dergelijk centrum.

Met vriendelijke groet, mede namens de initiatiefgroep,

[naam]
Voorzitter

Bijlage 1

Conclusies (Integrale weergave Hoofdstuk 6 van het onderzoek)

1. Het idee om een Creatief Centrum in Woerden op te richten ontmoet veel sympathie.
2. Er is behoefte aan meer fysieke ruimte voor creatieve activiteiten. Bijvoorbeeld voor het geven van cursussen, voor zelfwerkzaamheid, voor exposities en voor podiumruimte.
3. Onder de creatievelingen van Woerden is behoefte aan meer mogelijkheden voor ontmoetingen met gelijkgestemden en voor netwerkontwikkeling.
4. Er is behoefte aan ondersteuning en kennisoverdracht, met name bij creatieve ondernemers. Niet alleen vakmatig, maar ook in andere disciplines zoals publiciteit, websiteontwikkeling etc.
5. Er is behoefte aan centrale faciliteiten waarover individuele kunstenaars niet beschikken, zoals een grote keramiekoven, een goed geoutilleerde fotostudio, speciaal gereedschap, een ruimte voor grote kunstwerken etc.
6. De vindbaarheid van creatieve activiteiten in Woerden is voor grote verbetering vatbaar. Dat geldt zowel voor hobbyisten die een cursus willen volgen, voor professionele kunstenaars die hun werk willen laten zien en voor creatieve ondernemers die hun diensten of producten duidelijker willen aanbieden.

Bij de ontwikkeling van een CCW is verder van belang het volgende mee te nemen:

7. Bestaande en succesvolle creatieve centra in het Groene Hart bieden onderdak aan meerdere activiteiten, zoals creativiteit met filmhuis, theater, lesruimtes, activiteiten voor onderwijs en verhuur van de ruimtes aan derden.
8. De jeugd blijkt een bijzonder moeilijk te interesseren doelgroep te zijn voor dit type creatieve activiteiten.
9. Het draagvlak voor het idee van een CCW moet worden verbreed en nader worden onderzocht in de Woerdense creatieve gemeenschap. Deze verbreding kan plaatsvinden door de oprichting van een steungroep "Vrienden van het CCW".

Bij het verder uitwerken van de financiële aspecten is van belang:

10. Uit het onderzoek blijkt dat men bereid is te betalen voor concrete tegenprestaties: hanggeld en commissies bij exposities, cursusgeld, huur ateliers, bijdrage aan gemeenschappelijke en gedeelde voorzieningen;
11. Horeca als inkomstenbron is niet zaligmakend en bevat mogelijke risico's;
12. In Woerden wonen welvarende burgers met hart voor gemeenschapszin. Deze bewoners kunnen mogelijk onderdeel worden van het proces, door bij te dragen aan de financiering op wederzijds aantrekkelijke voorwaarden.

Bijlage 2 (apart bijgevoegd als pdf)

Een onderzoek naar de totstandkoming van een Creatief Centrum Woerden

Door de initiatiefgroep Creatief Centrum Woerden

Een onderzoek naar de totstandkoming van een Creatief Centrum Woerden

Door de initiatiefgroep Creatief Centrum Woerden

Colofon

Dit rapport is het resultaat van het werk van de leden van de initiatiefgroep voor het Creatief Centrum Woerden. Deze groep is ingesteld door de Stichting KUNSTaandenRIJN. Aan deze groep nemen de volgende personen deel:

[naam]

[naam]

[naam] (auteur van dit rapport)

[naam]

[naam] (secretaris)

[naam]

[naam] (voorzitter)

Vormgeving en illustraties

[naam]

Eindredactie

[naam]

Woerden, februari 2021

De inhoud van dit rapport is voor verantwoording van de initiatiefgroep. Dit geldt voor de weergave van de conclusies en van de gevoerde gesprekken met organisaties binnen en buiten Woerden, Woerdense creatieve ondernemers en individuele personen.

Inhoudsopgave

1.	Waar willen we heen?	4
2.	Uitkomsten van ons onderzoek	5
3.	Dromen, uitdagingen en kansen	12
4.	Voor wie is een Creatief Centrum Woerden?	14
5.	Hoe verder: verschillende scenario's voor financiering	15
6.	Conclusies	18
	 Bijlage 1 - Hoe hebben we dit onderzoek uitgevoerd?	 19
	Bijlage 2 - Resultaten enquête over creativiteit in Woerden	21

1. Waar willen we heen?

De Woerdense creativiteit is zeer divers en versnipperd georganiseerd. Deze versnippering brengt veel vrijheid, maar belemmert ook verbreding en versterking van de Woerdense creativiteit. Dat kan dus veel beter!

Een initiatiefgroep onder de vleugels van KUNSTaandenRIJN heeft onderzocht of een concentratie van creatieve activiteiten, in eerste instantie met het accent op de beeldende kunst, voordelen heeft. Die concentratie zou kunnen plaatsvinden in een Creatief Centrum Woerden (hierna CCW).

In dat CCW zullen nieuwe kansen en nieuwe netwerken ontstaan. Dat bestaande verenigingen en clubs hun eigenheid behouden is daarbij voor ons een belangrijk uitgangspunt en voorwaarde voor succes.

De missie van het CCW

Onder het motto: 'Inspirerend, Kunstzinnig, Sociaal, Verbindend' bevat de missie voor het CCW de richting waarin we willen werken en hetgeen wij willen bereiken. Onze missie is:

"Het stimuleren en faciliteren van inspirerende en creatieve uitingen door de oprichting van een Creatief Centrum Woerden."

Hoe verder?

De hoofdconclusie van het onderzoek is dat er veel belangstelling is voor een CCW en dat velen mogelijkheden zien om in een CCW te werken of met een CCW samen te werken.

Wij hebben natuurlijk ook nagedacht over praktische scenario's om een CCW te realiseren. Volgens de initiatiefgroep biedt het scenario om te starten zonder fysiek gebouw of met een beperkte ruimte de meeste kansen. In dit scenario worden vanuit KUNSTaandenRIJN/CCW allerlei activiteiten georganiseerd die bijdragen aan het toekomstbeeld. Dit scenario wordt het sterkst als er samengewerkt kan worden met andere organisaties of personen die het toekomstbeeld delen.

Een groeiscenario dus, maar bieden de uitkomsten van ons onderzoek daarvoor voldoende onderbouwing?

2. Uitkomsten van ons onderzoek

De leden van de initiatiefgroep CCW hebben gedurende het jaar 2020 uitgebreid onderzoek gedaan. We hebben gesprekken gevoerd met organisaties en creatieve ondernemers binnen Woerden op het gebied van kunst, cultuur en creativiteit. Ook hebben we een enquête gehouden onder individuele Woerdenaren. Tenslotte hebben we buiten Woerden met diverse organisaties gesproken om inzicht te krijgen in creatieve centra die al bestaan. Dit hoofdstuk bevat de resultaten van dat onderzoek. De bijlagen bevatten achtergrondinformatie en basismateriaal.

Wensen en ideeën in Woerden

Samenwerken, ontmoeten, ideeën uitwisselen: Veel creatievelingen en creatieve ondernemers hebben een solistische manier van werken. Sommigen zoeken dat en vinden dat prettig. Anderen zoeken juist een plek voor ontmoeting, brainstormen, verbinding, om te delen en om op ideeën te komen. Uit ons onderzoek blijkt dat er veel behoefte is aan netwerken van mensen die elkaar inspireren, elkaar aanvullen, met elkaar sparren en elkaar steunen. Tot deze categorie van activiteiten behoort ook de onderlinge hulpverlening op technisch vlak. Het gaat dan niet alleen om onderlinge hulp bij creatieve technieken, maar ook om hulp bij andere zaken, zoals hoe zet ik een website op, hoe maak ik een pagina op LinkedIn en hoe gebruik ik Instagram. Creatieve ondernemers denken zelfs elkaar te kunnen vervangen bij ziekte en gezamenlijk aan PR te kunnen doen, bijvoorbeeld in de Woerdense Courant.

Bestaande clubs hebben hun jaarlijkse ledenvergadering en organiseren diverse andere bijeenkomsten. Niet alleen om samen creatief bezig te zijn, maar ook om bij te praten en kennis uit te wisselen. Diverse clubs organiseren avonden met lezingen. Uit ons onderzoek blijkt een kleine behoefte aan dit soort lezingen. Het publiek dat afkomt op de lezingen en kunstcafés die KUNSTaandenRIJN organiseert, is beperkt van omvang (15-20 personen per avond in wisselende samenstelling). Bij andere organisaties is dat vergelijkbaar. Het vergroten van de kritische massa

stelt initiatiefnemers in staat meer publiek te trekken voor dit soort informatieve bijeenkomsten.

Een ontmoetingsmogelijkheid van gelijkgestemden dwars door alle Woerdense verbanden heen in een informele setting ontbreekt in Woerden.

Vindbaarheid: Er is veel in Woerden op creatief gebied, maar vaak moeilijk vindbaar. Creatieve ondernemers hebben behoefte aan meer "klanten". Voor hen is vindbaarheid cruciaal, zoals een duidelijke plek op internet waar alle creativiteit samenkomt. In een fysieke plek zouden de diverse organisaties en creatieve ondernemers mensen naar elkaar kunnen doorverwijzen als er een specifieke vraag of behoefte is. Uit de enquête blijkt dat veel mensen de weg niet kunnen vinden; mensen noemen in hun antwoorden activiteiten die in Woerden al bestaan. Kennelijk lukt het niet altijd om de gewenste activiteit te vinden.

Cursus- en kenniscentrum: Waar (beginnende) kunstenaars terecht kunnen voor hulp en tips en waar ervaren kunstenaars kennis kunnen delen. Uit de enquête blijkt er een behoefte te bestaan aan cursussen en workshops op divers gebied.

Creatief vermogen: De gemeente Woerden ziet de stad als een culturele stad met creatief vermogen. Creativiteit is een duurzame bron van energie en levendigheid en draagt bij aan de kwaliteit van de leefbaarheid van onze stad. Creativiteit helpt om buiten gebaande paden te denken, lerend te ontwikkelen en te innoveren. De gemeente heeft in 2020 een manifest opgesteld. De behandeling door de gemeenteraad is echter opgeschort tot na de bezuinigingen ("strategische heroriëntatie").

Laagdrempelig en toegankelijk: Cultuur en creativiteit moeten laagdrempelig zijn; klein en nabij. Deze wens blijkt uit de discussies over het cultuurmanifest van de gemeente. Dat betekent toegang voor iedereen die mee wil doen. Laagdrempeligheid wordt ook genoemd in de antwoorden op onze enquête: een laagdrempelige ruimte om te exposeren en ateliers om in te werken tegen lage kosten.

Het gaat niet alleen om fysieke toegankelijkheid, maar ook om de mogelijkheid deel te nemen aan de club van iemands keuze. Sommige clubs hebben een toelatingsbeleid, blijkt uit discussies over het cultuurmanifest van de gemeente Woerden. Sommige clubs merken dat er een hoge drempel is als zij activiteiten voor deelnemers buiten hun leden organiseren. Diverse clubs hebben vaste leden en kunnen niet groeien of nieuwe mensen opnemen. Sommige clubs hebben daarom een wachtlijst.

Ruimte gevraagd

Uit veel van de gesprekken die we voerden en uit de enquête blijkt er een grote behoefte te bestaan aan fysieke ruimte voor creativiteit. De behoefte aan een **fysieke ontmoetingsplaats** komt ook uit de discussies over het cultuurmanifest van de gemeente.

Stil werken: Sommigen willen een mogelijkheid om in stilte te werken, anderen willen juist vooral praten en ontmoeten.

Vrijplaats en open podium: een plek waar veel kan en mag, bijvoorbeeld tijdelijk leegstaand vastgoed. Musici zoeken een open podium.

Tijdelijke plek: Een plek om een korte tijd te kunnen te gebruiken voor een creatief evenement, workshop of een tijdelijke expositie. Liefst een plek met veel ruimte voor grote kunstwerken.

Ateliers en werkruimte: Kunstenaars die bij hun woning onvoldoende mogelijkheden hebben, zoeken naar betaalbare en goed bereikbare atelierruimtes. Zij hebben specifieke wensen zoals de wens voor een algemeen te gebruiken en goed geoutilleerde studio voor portretfotografen, een grote en kwalitatief hoogwaardige keramiekoven met inzicht in en kennis voor het gebruik hiervan en van het ontwikkelen van glazuren. Ook is de aanschaf van een professionele etspers vaak te duur voor een individuele kunstenaar. Deze wensen rond atelierruimte en gedeelde apparatuur worden op grote schaal geuit.

Er bestaan binnen Woerden al verschillende atelierruimtes/lesruimtes, maar dit is blijkaar niet voldoende en bovendien verbrokkeld. Denk aan:

- Oude HBS (voor deelnemers via KUNSTaandenRIJN); tijdelijk anti-kraak
- Brediusshonk (diverse clubs)
- Badkuip
- Kunstkring met locatie op industrieterrein

- Plint Rembrandtlaan (diverse cursussen)
- Tafel van Twaalf (workshops o.a. handlettering)
- Leegstandsbeheer in Woerden maakt tijdelijk gebruik mogelijk, zoals de oude HBS
- Ruimtes op industrieterrein Barwoutswaarder (beeldhouwers)
- House of Arts, het gebouw van de voormalige VVV bij molen De Windhond
- Kerken (zaalruimte bij of in gebouw)
- Privé zolders, garages, schuren e.d.

Deze lijst is niet uitputtend. Er zijn ongetwijfeld meer mogelijkheden om aan les- of atelierruimte in Woerden te komen.

Faciliteiten: Er is een grote behoefte aan ruimte toegespitst op creativiteit in de brede zin van het woord. Gevraagde faciliteiten in een CCW zijn sanitair, keukentje, mogelijkheid om presentaties en lezingen te geven, muziek te laten horen. Er is een wens voor ruimte voor een bibliotheek, gericht op de ontwikkeling van creativiteit of voorbeelden op creatief gebied (denk ook aan dichtbundels voor schrijfworkshops). Uiteraard ook stoelen en tafels om aan te werken. En er wordt een grote, lege ruimte genoemd, die mogelijk geheel te verduisteren is voor projectie en fotografie. Grote ezels, afsluitbare kasten voor de deelnemers, mogelijkheden om schilderijen veilig te laten drogen of tijdelijk op te slaan. Meubels die flexibel in te zetten zijn. Op termijn kan worden gedacht aan faciliteiten zoals de eerdergenoemde keramiekoven of specifieke hardware en de daarbij behorende up-to-date software, ezels, beeldhouwbokken e.d., ophangrekken, expositiematerialen, een 3D printer, smeedmaterialen enz. Schoonmaakmaterialen en afvalbakken voor giftige materialen en verfresten teneinde die milieuvriendelijk te kunnen afvoeren.

Huur van ruimte: Creatieve ondernemers hebben veel ruimte nodig om workshops en cursussen te kunnen geven. Daarnaast is ruimte nodig voor opslag van materialen en hulpmiddelen.

Uitstraling: De ruimte heeft een uitstraling nodig die past bij de klantenkring van de creatieve ondernemer. Genoemd wordt: liefdevol verzorgd, schoon, rustig, individueel (= herkenbaar). Iemand anders noemt: gezellig en kleurrijk. Geen grote barrières om mee te doen (laagdrempeligheid).

Uitbreiding Stadsmuseum: Sommigen geven aan een visie te hebben op uitbreidingsmogelijkheden voor het Stadsmuseum. Er zijn wellicht mogelijkheden

om samen op te trekken. In het gesprek met het Stadsmuseum kwam deze mogelijkheid ook ter sprake. Uit de enquête blijkt een enkeling behoefte te hebben aan een museum voor moderne kunst.

Expositieruimte: Diverse personen en organisaties hebben of zien behoefte aan expositieruimte. Veel kunstenaars willen hun werk exposeren en mogelijk ook verkopen. Er is vooral behoefte aan een grotere ruimte met een uitstraling en inrichting waarbij het werk tot zijn recht komt. Het moet ook mogelijk zijn grotere kunstwerken te laten zien. Niet alleen voor individuele exposities, maar ook voor groepsexposities, als een individuele kunstenaar niet voldoende werk voorhanden heeft. Voor veel kunstenaars in Woerden is verkopen van hun werk niet het eerste doel van exposeren; het gaat er vooral om hun werk te laten zien. Daarbij is vooral de "loop" van belang, komen er veel mensen langs? Dan is een plek die veel publiek trekt het aantrekkelijkst. Ook is er vraag naar pop-up (tijdelijke) expositiemogelijkheden.

Er zijn al diverse mogelijkheden om te exposeren in Woerden, zoals:

- Het Baken (hal en gangen bij de kerk, overlegruimtes)
- Bibliotheek (in gebruik door Kunstkring/Magenta, met een grote wand voor anderen)
- Gemeentehuis (in gebruik door Stadsmuseum)
- Bioscoop (individuele kunstenaars)
- Ruimte naast Galerie van Slagmaat (tegen betaling)
- De Blauwe Meije (tegen betaling)
- Het Klooster (soms door scholen)
- Gladzo Parket & Kooijman Interieur (georganiseerd door KUNSTaandenRIJN)
- Verzorgingshuizen (op eigen initiatief)
- Sint Antonius ziekenhuis (Atriumhal) en daarnaast ook in de Sint Maartenskliniek
- Ruimte van de Kunstkring (weekenden)
- House of Arts
- Oude HBS (lokaal van KUNSTaandenRIJN en ook de gang kan in overleg gebruikt worden als expositieruimte; tijdelijk in overleg)

De overeenkomst tussen deze bestaande ruimtes lijkt te zijn dat de "loop" er niet groot is – met als uitzondering wellicht het ziekenhuis. Enkele ruimtes zijn specifiek als galerie ingericht. Bij de andere ruimtes komen mensen heel specifiek met een ander doel (naar de film, naar de kerk, naar muzikles, naar het ziekenhuis etc.) en kijken dan niet specifiek naar de kunstwerken. De "loop" is een

concept waarin de bedoelde locatie in de buurt ligt van andere locaties waar per definitie veel mensen komen. Denk aan de molen bijvoorbeeld, waar toeristen komen kijken en dan tegelijkertijd het House of Arts kunnen bezoeken. Ook is er behoefte aan expositieruimte met ruime openingstijden waarbij toezicht is geregeld.

Samenwerking

In de gesprekken met de organisaties binnen Woerden hebben we gesproken over de mogelijkheden voor samenwerking in de toekomst. Het blijkt dat de meeste partijen er positief in staan (Stadsmuseum, Bibliotheek, Volksuniversiteit, Het Klooster, fotoclub Iris, House of Arts, Kunstkring Woerden, Atelierroute Groot Woerden, De Schilderclub Woerden). Het Cultuur Platform Woerden en het KUVVO zijn ook potentiële samenwerkingspartners. Samenwerking zou kunnen gaan over gezamenlijke exposities, cursussen en andere nog te ontwikkelen onderwerpen.

Een concrete samenwerking in de vorm van het bundelen van de krachten, is ontstaan in een gesprek met een aantal bekende Woerdense cultuurliefhebbers: [namen]. Zij hebben zich onder meer ingezet voor een Cultureel Centrum op het Defensie-eiland en zijn actief geweest voor NachtCultuur, de Kult Kompagnie en Babypop.

De initiatiefgroep van het CCW zal zich samen met hen hard maken voor het realiseren van een "CreaHUB" in de voormalige HBS aan de Van der Valk Boumanlaan. Door deze samenwerking kunnen meerdere culturele uitingsvormen een plek krijgen en elkaar vinden en versterken.

Buiten Woerden gebeurt het al!

Hieronder staan de resultaten van het onderzoek naar organisaties buiten Woerden die ook een creatief centrum omvatten. Vaak zijn dit succesvolle organisaties. In bijlage 1 staat een overzicht van organisaties die wij gesproken hebben voor dit onderzoek.

In verschillende omliggende gemeenten is er een plaats voor losse workshops van een avond of dagdeel. Dit trekt mensen aan en moedigt hen aan om creatief te zijn. Het kan zowel voor de docent als voor de deelnemers een fijne activiteit zijn. Het is in een workshop de bedoeling iets te maken dat lukt, iets dat de deelnemers na afloop mee naar

huis kunnen nemen. Ook is het van belang dat het een gezellige bijeenkomst is. Om mensen te trekken moet het onderwerp concreet en aantrekkelijk zijn. Al het benodigd materiaal wordt in de workshop verstrekt. Voorbeelden van succesvolle workshops zijn "zeefdruk", "strandtas pimpen", "aardewerk met stipwerk versieren", "versier een portret met borduursteken." Er zijn zeer veel mogelijkheden en er zijn ook vele docenten die losse workshops geven. Workshops trekken vaak een ander publiek aan dan mensen die op zoek zijn naar een cursus.

Gemeenschappelijk atelier. Als je binnenkomt bij het **Montfoorts Kunstenaarscollectief (MK)** valt het enthousiasme meteen op. Een poster met foto's van alle 21 leden staat in de ingang en de ruimte ziet er heel professioneel uit. Het MK heeft een vrijstaand pand, een deels open oude schuur, waar ooit tractoren in stonden. Die ruimte hebben de leden samen dichtgemaakt met veel glas. Er zijn twee grote werkruimtes ingericht: een om te beeldhouwen en een om te schilderen. Daarnaast zijn er een opslagruimte, een garderobe, kantine, toiletten. Buiten staat nog een forse schuur en de tuin kan ook worden gebruikt. Het collectief is met een klein clubje begonnen in een oud pand. Toen dat werd afgebroken, verhuisden ze naar iets groters. Uiteindelijk hebben ze deze ruimte gekocht van een boer die met zijn bedrijf stopte. Alle deelnemers hebben een kleine hypotheek genomen om het geheel te kunnen financieren. In de huidige situatie kunnen alle leden vrij werken. Iedereen betaalt een eigen bijdrage, maar iedereen heeft ook een taak, zoals schoonmaken, zorgen voor de tuin, de financiën, etc. Er worden geen cursussen voor anderen georganiseerd, behalve door individuele deelnemers die de ruimte dan kunnen huren. Wat opvalt bij het gesprek is het vertrouwen in eigen kunnen, goede contacten met de gemeente Montfoort, en heel veel eigen werkzaamheid in en om de ruimte heen. We kregen de uitnodiging om nog eens te komen kijken met andere vertegenwoordigers uit Woerden.

Combinatie atelier/expositieruimte/lesruimte. Met deze combinatie functioneert bijvoorbeeld **HOEK29 in Bodegraven**. De ruimte wordt gehuurd en gebruikt door zes kunstenaars. De galerie is drie dagen per week open, waarbij er een schema is gemaakt zodat er altijd mensen aanwezig zijn. De galerie is ook beschikbaar voor kunstenaars van buiten deze groep die er een bijdrage voor betalen. Daar is veel belangstelling voor, want er is een wachtlijst. De ruimte wordt ook gebruikt voor cursussen en

workshops. De ruimte toont licht en schoon. Dit alles is mogelijk gemaakt met hulp van de gemeente, zodat de huur laag is gebleven. Als de eigenaar van het pand iets anders met het pand wil gaan doen, zal de groep een ander onderkomen moeten zoeken.

Een soortgelijke combinatie bestaat in het **Regthuys in Nieuwkoop**, aangevuld met muziek- en filmavonden die in het gebouw mogelijk zijn. Ook wordt het gebouw gebruikt voor het sluiten van huwelijken en andere gemeenschapsactiviteiten zoals schaken. Er is een ruimte waar een groep grafici regelmatig werkt om bijvoorbeeld te etsen. Het Regthuys heeft de vorm van een vereniging met leden die 40 euro per jaar contributie betalen. De vereniging organiseert ook andere activiteiten zoals lezingen en excursies. Er wordt driemaal per jaar een nieuwsbrief uitgegeven.

Combinatie ateliers/museum/horeca. Dit is een vorm die goed werkt voor **Zevensprong Ateliers in Nieuwkoop**. Er zijn atelierruimtes die gehuurd worden door acht kunstenaars - oorspronkelijk zeven - vandaar de naam - en er is een grote ruimte voor workshops en een grote expositiehal (voormalige stal) waar drie specialistische musea samenwerken (schaatsen en ijsmutsen-, timmergereedschap- en poldermuseum). Op het terrein wordt een grote ruimte verhuurd aan een restaurant en ook de VVV is er gevestigd. De "kapberg" wordt verhuurd voor vergaderingen. De organisatievorm is een stichting met 6 (meewerkende) bestuursleden en 6 vrijwilligers. De stichting heeft een oude boerderij in eigendom gekregen toen de exploitatie moest stoppen omdat er een natuurgebied werd ingericht op het land. Dit alles kon worden gerealiseerd door het goede netwerk van de huidige voorzitter, die voormalig wethouder en ondernemer is. Door een goed plan is Europese subsidie (LEADER) binnengehaald, waarbij cofinanciering nodig was vanuit andere bronnen. Bij de inrichting van het terrein is veel werk verzet: de oude gebouwen van de boerderij moesten worden opgeknapt en er moest veel worden opgeruimd. Momenteel heeft de stichting een beheerder voor het terrein en de gebouwen aangesteld die in het oorspronkelijke zomerhuis van de boerderij woont. In ruil voor een schappelijke huur voert de beheerder allerlei taken uit voor ca. 15 uur per de week.

Combinatie filmhuis/theater/leslokalen. Deze combinatie werkt goed in **Parkvilla Alphen aan den Rijn**. Het is een groot centrum waar vele cursussen

op creatief en cultureel gebied worden gegeven. Het centrum huurt een oud schoolgebouw dat eigendom is van een aparte stichting die ook zorgt voor het onderhoud aan het monumentale gebouw. Bij de start van het centrum in de jaren 70, heeft de gemeente zeer veel geholpen om het gebouw op te knappen. Een enthousiast bestuur deed de rest. In het gebouw zijn cursuslokalen, een theaterzaal, een foyer en een filmzaal. Er is in Alphen ook een commerciële bioscoop en een groter theater. Parkvilla focust zich op kleinere en vernieuwende voorstellingen en op filmhuisfilms. Er werken veel vrijwilligers bij het theater en de filmzaal.

Parkvilla verzorgt voor de gemeente Alphen aan den Rijn ook de kunsteducatie op scholen (zoiets als KUVVO in Woerden). Alle activiteiten werken samen onder één paraplu.

De cursussen worden gegeven door gecertificeerde docenten, die deels vast aan Parkvilla zijn verbonden en deels werken als freelancers. Het publiek dat op de cursussen afkomt is stabiel, maar het zijn vooral senioren (55+). Jongeren ontbreken vrijwel. Er zijn 10-20 cursisten per cursus. Het aanbod is heel breed (zie website <https://www.parkvilla.nl/cursussen>). Jongere mensen blijken zich niet te willen binden aan langdurige cursussen, Parkvilla zoekt naar andere vormen. Parkvilla ontvangt ca. 25% van de exploitatiekosten als

subsidie van de gemeente, inclusief het deel voor educatie, de rest komt uit eigen middelen, onder andere van grotere en kleinere sponsors. Er is geen subsidie voor de cursussen, voor het theater of het filmhuis.

Combinatie theater/film/muziek/bibliotheek/werkplaats/lessen/exposities/excursies en meer. Dat is het **Evertshuis in Bodegraven**. Het is opgericht op basis van een vermogen van ca. 2 miljoen gulden dat notaris Everts aan de gemeente naliet met als doel een culturele voorziening in te richten. De gemeente kocht een gebouw dat in 2014 werd gerestaureerd. Om de activiteiten in stand te houden, staat een bedrag op de gemeentelijke begroting van Bodegraven-Reeuwijk in 2020 van € 445.000 per jaar. Het beheer is in handen van een stichting die in 1998 is opgericht. Momenteel zijn er zes personen in dienst en er werken 40 vrijwilligers. In 2020 wil de gemeente het Evertshuis rendabeler en toekomstbestendiger maken, omdat er structurele tekorten zijn op zowel de horeca als op het beheer van het gebouw. Er was ook geen financiële reserve. Inmiddels is voor de horeca een andere exploitant gevonden. Hoewel onderzoek is gedaan naar heel andere bestemmingen wil B&W blijkens een raadsinformatiebrief van juli 2020 de huidige sociaal-culturele functies van het Evertshuis behouden.

Deze partijen hebben dus hun dromen gerealiseerd, maar welke dromen, uitdagingen en kansen ziet onze groep voor zich?

3. Dromen, uitdagingen en kansen

In dit hoofdstuk een lijstje van concrete wensen en dromen vanuit de initiatiefgroep. Ook wordt een overzicht gegeven van de kansen en uitdagingen om te komen tot een Creatief Centrum Woerden. Aan die inventarisatie ligt een omgevingsanalyse en een sterkte -zwakteanalyse ten grondslag.

Dromen

Onze missie krijgt meer vorm door de dromen voor een CCW van de leden van de initiatiefgroep en van anderen die we gesproken hebben:

- Een plek om creatieve projecten te bedenken en uit te voeren.
- Creatief samenwerken en ontmoeten.
- Plaats om te experimenteren en innovatieve ideeën uit te werken.
- Workshops aansluitend aan actuele thema's van anderen, zoals Stadsmuseum, Klooster, bioscoop etc.
- Een breed aanbod aan creatieve cursussen en educatie voor jong en oud.
- Een digitale creatieve gids van Woerden maken en onderhouden.
- Wegwijzer voor alle creativiteit in Woerden.
- Kunstsupermarkt (verkoop van kunst).
- Een plaats waar álles te koop is.
- Kunstuitleen.
- Broedplaats.
- Expositieruimte.
- Open ateliers met goede faciliteiten voor schilders, beeldhouwers, fotografen, filmers, keramisten, etsers, tekenaars en andere creatievelingen.
- Een plaats waar creatieve ondernemers worden ontzorgd zodat ze meer tijd hebben voor het bezig zijn met het eigen werk.
- Proeflokaal voor mensen om onbekende technieken uit te proberen.
- Organiseren van korte evenementen, zoals pop-ups in leegstaande winkels.

Uitdagingen huidige situatie

Onze omgevingsanalyse wijst op het gevaar van versplintering of versnippering van de creatieve

organisaties in Woerden. Deze versnippering leidt tot de volgende uitdagingen:

1. Organisaties zijn moeilijk vindbaar in het uitgebreide woud van mogelijkheden in Woerden.
2. Tussen de verenigingen onderling is relatief weinig contact. Gezamenlijke exposities vinden niet plaats. Een enkele keer verwijst men naar elkaar voor de jaarlijkse expositie. Afstemming van data vindt niet plaats.
3. Mogelijk belanghebbende partijen zijn opgesloten in hun eigen vereniging en voelen weinig prikkel om meer te doen dan de vereniging nodig heeft.
4. Het gebrek aan (financiële) ondersteuning door de gemeente werkt niet bevorderend op de kwaliteit van het aanbod. Zolang de organisatiestructuur is zoals deze nu is, hoeft niet te worden verwacht dat de kwaliteit in den brede toeneemt, laat staan dat talenten zich duurzaam in Woerden kunnen ontwikkelen.
5. Het gebrek aan ondersteuning zal leiden tot verarming van de creatieve top.

Kansen

1. Er is een breed gevoeld besef bij betrokken Woerdenaren dat de ondersteuning en concrete facilitering van de creativiteit in Woerden beter moet.
2. Een partij die onbaatzuchtig georganiseerde en ongeorganiseerde creatievelingen bij elkaar brengt ontbreekt, maar zou een belangrijke functie kunnen hebben in de opstuwung van de Woerdense creativiteit.
3. Er ligt een evidente relatie met creatievelingen die in het sociaal domein hun activiteiten ontplooiën. Hier ligt een kans voor een CCW om deze groep ook te faciliteren.
4. Het bevorderen van crossovers (samenwerking tussen verschillende disciplines) tussen Woerdense kunstenaars kan een geheel nieuw element zijn in de Woerdense kunst- en cultuurbeleving.
5. Stimulering en facilitering van creatieve netwerken zal bijdragen aan enthousiastere en innovatievere creatieve productie.

6. Samenwerking tussen bestaande Woerdense beeldende kunstorganisaties kan de samenhang in de creatieve gemeenschap bevorderen.
7. Er is een sterke drive om de oude HBS te bestemmen voor een cultureel doel. CCW zou hier prima in passen.
8. Een sterk CCW kan een aanzuigende werking hebben op kunstenaars en biedt hen kansen.

De uitdagingen en dromen zijn duidelijk, maar voor wie doen we het? Wie kunnen meedoen wat ons betreft?

4. Voor wie is een Creatief Centrum Woerden?

Het Creatief Centrum Woerden is er voor iedere inwoner van de gemeente Woerden en omstreken die zich wil uiten op creatief terrein. Voor het gericht kunnen inrichten en kaderen van een creatief centrum onderscheiden we de volgende doelgroepen:

Ervaren kunstenaars

Deze ondernemen creatieve activiteiten. Denk aan schilders, beeldhouwers, etsers, fotografen, schrijvers. Maar denk ook aan andere creatieve makers.

- Hebben atelierruimte nodig om goed te werken.
- Hebben ruimte nodig om hoogwaardige exposities te organiseren.
- Velen van hen hebben behoefte aan ontmoeting, samenwerken, sparren en uitwisselen van ideeën.

Ondernemers

Dit zijn mensen die in hun levensonderhoud kunnen voorzien met hun creativiteit. Dat kunnen ervaren kunstenaars zijn, maar ook anderen.

- Geven cursussen, workshops, advies of individuele begeleiding.
- Maken kunst voor de verkoop.

- Velen van hen hebben behoefte aan onderdak en een podium, maar ook aan onderling contact, uitwisseling en doorverwijzen naar elkaar.

Beginnende talenten en hobbyisten

- Willen vaardigheden verdiepen of nieuwe vaardigheden aanleren.
- Willen hun creatief potentieel leren kennen en gebruiken.
- Willen kunnen kiezen uit een breed aanbod uit de Woerdense creatieve gemeenschap.
- Willen kennismaken met creativiteit.
- Zoeken zinvolle bezigheden en willen met andere mensen in aanraking komen.

De jeugd

Een bijzondere doelgroep is de jeugd. Voor jong talent is het, naast wat ze in het onderwijs meekrijgen, belangrijk te worden gefaciliteerd om hun creativiteit in Woerden in de praktijk te kunnen blijven ontwikkelen. Zo kunnen we kunstenaars voor Woerden behouden.

Diversiteit

Andere doelgroepen die zeker ook toegang moeten hebben tot het CCW zijn mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt en mensen die vanuit hun opvoeding en ervaring weinig kennis hebben kunnen maken met creativiteit.

We willen dus inclusief en divers zijn maar hoe gaan we de verschillende scenario's realiseren én ... financieren?

5. Hoe verder: verschillende scenario's voor financiering

Om een succesvol CCW op te richten is het nodig eigen creativiteit te combineren met een zakelijke aanpak. Immers, de kosten die gepaard gaan met het centrum moeten kunnen worden terugverdiend.

Het uitgangspunt is dat een CCW de eigen broek kan ophouden en niet afhankelijk is van andere partijen.

Scenario's

Met dit uitgangspunt is een aantal scenario's denkbaar: namelijk starten als een grootschalig centrum, starten zonder gebouw (bijvoorbeeld als digitaal platform), starten met een beperkte ruimte of starten met hulp van de eigenaar van een groot gebouw.

Scenario 1: Starten als centrum met een eigen gebouw

Een CCW heeft - indien het de vorm van grootschalig centrum krijgt - veel geld nodig. Gedacht wordt aan terugkerende kosten, zoals huur/hypotheek, verwarming, onderhoud en schoonmaak. Eenmalige kosten voor de inrichting, die echter kunnen terugkomen als de activiteiten veranderen of als er nieuwe activiteiten bij komen. Mogelijk kan veel worden gedaan door vrijwilligers die ook deelnemen aan het CCW, maar waarschijnlijk niet alles. Denkbaar is dat er een conciërge nodig is, iemand voor de administratie, iemand voor de schoonmaak en iemand voor de financiën. Afhankelijk van de grootte ook een leidinggevende die ook de PR voor zijn of haar rekening neemt. Daarnaast is het voor een stabiele exploitatie op lange termijn nodig om geld op te potten voor moeilijke tijden of om spaarpotten te vormen voor speciale activiteiten. Dit zijn allemaal posten die op de jaarlijkse begroting komen te staan.

Om het benodigde geld bij elkaar te krijgen, moet het CCW geld verdienen. Hieronder staan verschillende

modellen die in de praktijk goed blijken te werken. Dit alles geeft echter nog geen inzicht in een reële verhouding tussen kosten en inkomsten. Dit zal in een latere fase nader moeten worden uitgewerkt.

- Het geven van workshops. Dit heeft als voordeel dat er geen docent hoeft te worden ingehuurd.
- Het faciliteren van workshops door bijvoorbeeld bemiddeling bij het vinden van een docent voor het geven van workshops of cursussen.
- Het verhuren van ruimte aan docenten voor het geven van workshops of cursussen.
- Ruimtes verhuren voor vergaderingen.
- Het verhuren van atelierruimtes aan individuele creatievelingen.
- Horeca, of kleinschaliger: koffie tegen betaling.
- Winkel (bijvoorbeeld verkoop kunstwerken of kunstmaterialen).
- Hanggeld in rekening brengen bij exposities, dat is gebruikelijk bij o.a. de Kunstkring.
- Provisie in rekening brengen bij via het centrum verkochte kunst.
- Leden van de huidige clubs in Woerden betalen een jaarlijkse contributie om te profiteren van samenwerken.
- Het CCW kan ook leden hebben die allerlei voordelen krijgen, bijv. korting op cursussen of gebruik van ruimte voor eigen doel.
- Inkomsten deelnemers, abonnementen, "Vrienden van het CCW" en sponsors.
- Inkomsten van aanbieders op de Creatieve kaart Woerden.

Naast het geld zelf verdienen, zijn er diverse fondsen waar een beroep op kan worden gedaan. Dit kan in de opstartfase of bij het uitvoeren van specifieke projecten. Uit onderzoek blijken de volgende mogelijkheden:

- VSB Fonds
- Cultuur Participatieregeling
- Vrienden van CCW (uiteraard nog op te richten)
- Stichting Hendrik de Keijzer (voor behoud van gebouwen)
- Rabo stimuleringsfonds
- Cultuurfonds provincie Utrecht

- Cultuurloket (is niet altijd toereikend voor grotere initiatieven; dit blijkt uit de discussies over het cultuurmanifest van de gemeente)
- Crowdfunding
- Gemeente (Woerden scoort qua cultuurbudget laag in vergelijking tot andere vergelijkbare gemeenten)
- LEADER project, Europese subsidie voor landelijk gebied loopt via provincie. Forse bedragen zijn beschikbaar maar vragen om een goed doortimmerd plan en cofinanciering vanuit andere bronnen.

Bij deze categorieën van financiering geldt dat het ongewenst is dat een CCW structureel afhankelijk is van (exploitatie-)subsidies van anderen. Bovenstaande opsomming maakt wel duidelijk dat er veel mogelijkheden zijn om projectsubsidies te verkrijgen. Het binnenhalen van dergelijke subsidies is dan ook een belangrijke taak voor de bestuurders van het CCW.

Alternatieve scenario's

Het hierboven beschreven scenario, starten als CCW met een eigen gebouw, is wellicht niet direct haalbaar. Er zijn ook andere manieren om te starten met een CCW. De volgende scenario's lijken ons realistisch:

Scenario 2: Starten zonder fysiek eigen gebouw.

Het CCW begint met het organiseren van een aantal activiteiten, waarbij we zoveel mogelijk samenwerken met bestaande organisaties. Het voordeel daarvan is dat organisaties door samenwerken elkaar leren kennen en elkaar gaan vertrouwen. KUNSTaandenRIJN, de organisatie die de initiatiefgroep momenteel ondersteunt, kan daar onderdeel van zijn. Bij het organiseren van deze activiteiten wordt gestreefd naar een financieel positief saldo. Bij deze activiteiten werken we zoveel mogelijk richting een gedeeld toekomstbeeld. Activiteiten die in dit scenario passen, zijn onder andere:

- a. Een creatieve digitale gids van Woerden maken en de PR daaromheen.
- b. Tijdelijke acties, zoals pop-ups/expo- en verkoopactiviteiten van kunst in leegstaande panden. Bij verkoop wordt provisie afgedragen aan de CCW-organisatie.
- c. Het ontwikkelen van een breed creatief cursusprogramma en workshops met een

- d. Het helpen van kunstenaars bij het zoeken naar (gezamenlijke) atelierruimte en het faciliteren van de inrichting van zulke ruimte. Ook hierbij wordt gezorgd voor een positief saldo voor het CCW.
- e. Het organiseren van netwerkbijeenkomsten in bijvoorbeeld horeca op stille avonden. Met de horeca worden afspraken gemaakt over verplichte consumpties en over een financiële bijdrage aan de organisatie.

Scenario 3: Starten met een beperkte ruimte en streven naar organische groei.

Dit scenario kan vorm krijgen in combinatie met de activiteiten van scenario 2. De ruimte moet zo goed mogelijk worden benut zodat er veel opbrengst is. Zowel financieel als in gebruikswaarde. Zodra de omstandigheden dit mogelijk maken, wordt een tweede ruimte toegevoegd waarbij ook vooral groei van de activiteiten wordt nagestreefd. Na een (fors) aantal jaren wordt het ideaal bereikt, een groter gebouw waar alle creatieve dromen van de Woerdense creatievelingen werkelijkheid worden.

Scenario 4: Starten met een groot leegstaand gebouw "om niet".

Scenario 2 en 3 hebben het nadeel dat het erg lang duurt voordat het ideaalbeeld is ontstaan. Een scenario dat dit niet heeft, is starten in een leegstaand gebouw waarbij de eigenaar positief staat voor het gebruik door een creatieve gemeenschap. Op termijn is wellicht een huuropbrengst of zelfs verkoop aan deze gemeenschap een optie. In dit scenario moet ervoor worden gezorgd dat de creatieve gemeenschap niet comfortabel achterover gaat leunen in een gratis pand. Afspraken met de eigenaar zijn nodig zodat de huur bijvoorbeeld elk jaar kan stijgen met een realistisch percentage, waarbij het CCW de tijd heeft om in te groeien en daarin ook wordt gestimuleerd. In het eindbeeld betaalt het CCW een marktconforme huur aan de eigenaar van het gebouw.

Het eerder gemaakte punt van het verkrijgen van een reëel inzicht in de verhouding kosten – inkomsten is ook in scenario's 3 en 4 van toepassing. Dat moet dus nog verder worden uitgewerkt.

Organisatievormen

Bij de succesvolle voorbeelden in andere plaatsen hebben we verschillende organisatievormen aangetroffen, zoals een vereniging, coöperatie en een stichting. Soms wordt begonnen als een vereniging, die dan later in een andere organisatievorm wordt omgezet. Voor het doel van dit rapport is het belangrijk om hiervan kennis te nemen evenals van de voor- en nadelen van elk van die organisatievormen. We komen

hierop terug in een latere fase, als meer duidelijk is over de slagingskansen en hoe een bepaalde organisatievorm daarbij kan helpen.

De volgende stap

In de volgende fase zal in aanvulling op bovenstaande en in aanvulling op een eerste rudimentaire schets van de materiële behoeften nader onderzoek worden verricht naar de financiële en organisatorische aspecten.

Zo liggen dus onze plannen op tafel, maar graag willen we nog tot slot de conclusies van ons onderzoek met u delen in het volgende hoofdstuk.

6. Conclusies

De belangrijkste conclusies die wij uit dit onderzoek trekken, zijn:

1. Het idee om een Creatief Centrum in Woerden op te richten ontmoet veel sympathie.
2. Er is behoefte aan meer fysieke ruimte voor creatieve activiteiten. Bijvoorbeeld voor het geven van cursussen, voor zelfwerkzaamheid, voor exposities en voor podiumruimte.
3. Onder de creatievelingen van Woerden is behoefte aan meer mogelijkheden voor ontmoetingen met gelijkgestemden en voor netwerkontwikkeling.
4. Er is behoefte aan ondersteuning en kennisoverdracht, met name bij creatieve ondernemers. Niet alleen vakmatig, maar ook in andere disciplines zoals publiciteit, websiteontwikkeling etc.
5. Er is behoefte aan centrale faciliteiten waarover individuele kunstenaars niet beschikken, zoals een grote keramiekoven, een goed geoutilleerde fotostudio, speciaal gereedschap, een ruimte voor grote kunstwerken etc.
6. De vindbaarheid van creatieve activiteiten in Woerden is voor grote verbetering vatbaar. Dat geldt zowel voor hobbyisten die een cursus willen volgen, voor professionele kunstenaars die hun werk willen laten zien en voor creatieve ondernemers die hun diensten of producten duidelijker willen aanbieden.

Bij de ontwikkeling van een CCW is verder van belang het volgende mee te nemen:

7. Bestaande en succesvolle creatieve centra in het Groene Hart bieden onderdak aan meerdere activiteiten, zoals creativiteit met filmhuis, theater, lesruimtes, activiteiten voor onderwijs en verhuur van de ruimtes aan derden.
8. De jeugd blijkt een bijzonder moeilijk te interesseren doelgroep te zijn voor dit type creatieve activiteiten.
9. Het draagvlak voor het idee van een CCW moet worden verbreed en nader worden onderzocht in de Woerdense creatieve gemeenschap. Deze verbreding kan plaatsvinden door de oprichting van een steungroep "Vrienden van het CCW".

Bij het verder uitwerken van de financiële aspecten is van belang:

10. Uit het onderzoek blijkt dat men bereid is te betalen voor concrete tegenprestaties: hanggeld en commissies bij exposities, cursusgeld, huur ateliers, bijdrage aan gemeenschappelijke en gedeelde voorzieningen;
11. Horeca als inkomstenbron is niet zaligmakend en bevat mogelijke risico's;
12. In Woerden wonen welvarende burgers met hart voor gemeenschapszin. Deze bewoners kunnen mogelijk onderdeel worden van het proces, door bij te dragen aan de financiering op wederzijds aantrekkelijke voorwaarden.

Bijlage 1 - Hoe hebben we dit onderzoek uitgevoerd?

We zijn op de volgende manieren naar buiten getreden om informatie te verzamelen:

Organisaties binnen Woerden:

We hebben een groot aantal Woerdense organisaties op het gebied van creativiteit en cultuur benaderd voor een gesprek. Niet elke organisatie kon op onze uitnodiging ingaan. Bij de gesprekken hebben we een standaard vragenlijst gebruikt.

We hebben gesproken met de volgende organisaties binnen Woerden:

- Regiobibliotheek, [naam], 17 juli 2020
- Het Klooster, [naam], 4 maart 2020
- [naam] (voormalig Stadsmuseum, Vroedschap; op persoonlijke titel) 8 juni 2020
- [naam] van Slagmaat (Galerie van Slagmaat, Cultuurloket op persoonlijke titel), 31 juli 2020
- Studio Namenia, [naam], 31 augustus 2020
- Fotoclub Iris Woerden, voorzitter [naam] en secretaris [naam], 15 september 2020
- Kunstkring Woerden, voorzitter [naam], 30 september 2020
- Stadsmuseum Woerden, [naam] en [naam], 8 oktober 2020.
- Atelierroute Groot Woerden, [naam] 13 oktober 2020
- Kult Kompagnie, 27 oktober 2020, en hun document Ontwikkelen, Ontmoeten, Ondernemen, Ontdekken (niet gedateerd, wsch. 2017)
- De Schilderclub Woerden

Anderen binnen Woerden:

1. Het algemene publiek in Woerden via een enquête. Details en resultaten staan in Bijlage 2.
2. Zes zzp'ers op creatief gebied op 5 en 6 oktober 2020
3. Daarnaast hebben we gebruik gemaakt van de Raadsinformatiebrief van de gemeente Woerden, 20R.00136, dd. 10 maart 2020, Voortgang Actualisatie cultuurbeleid, Manifest en Ontwikkelopgave.

Hieronder de vragen die wij hebben gesteld aan organisaties om het gesprek op gang te brengen.

- Wat mist u in Woerden op creatief gebied?
- Wat zou er in een creatief centrum plaats moeten vinden (aan welke activiteiten denk je)?
- Voor wie (doelgroep)?
- Met wie zou je dan samenwerken? (inhoudelijk/ accommodatie/.....)
- Mate en aard van betrokkenheid? Wil je meedoen? Apart? Overlap? Welke grenzen zie je?
- Hoe zou jij zo'n creatief centrum gaan financieren?
- Wat moeten we vooral wel/niet doen?
- Met wie moeten we nog gaan praten hierover?
- Toestemming om mailadres te gebruiken voor verdere communicatie over Creatief Centrum
- Overige onderwerpen

Organisaties buiten Woerden:

We hebben een aantal organisaties buiten Woerden benaderd in onze regio. Het waren organisaties die zelf al een succesvolle vorm van een creatief centrum hadden gerealiseerd. Ook bij deze gesprekken is als uitgangspunt een standaard vragenlijst gemaakt.

We hebben met de volgende organisaties buiten Woerden gesproken:

- Regthuys Nieuwkoop, eind juni 2020
- De Werkbank Schoonhoven, Sandra Nevels, 20 juli 2020
- Montfoorts Kunstenaarscollectief, Piet van der Wildt en Marcel Wammes, 19 februari 2020
- Galerie Hoek 29 Bodegraven, Nisette de Wit, 7 maart 2020
- ParkVilla Alphen aan den Rijn, Cindy de Hoorn, 24 juli 2020
- Stichting De Zevensprong Nieuwkoop, Peter Groen, 11 augustus 2020
- Bureauonderzoek op internet, kranten etc. Hieronder: Gemeente Bodegraven-Reeuwijk: Evertshuis Bodegraven. Raadsinformatiebrief nr. 73 Toekomst Evertshuis, 17 juli 2020

Bij de gesprekken hebben we de volgende vragen gesteld:

Algemeen

- Wat doen jullie hier allemaal?
- Wie doen er mee?
- Hoe groot is de groep deelnemers?
- Voor wie is dit bedoeld?
- Met wie/welke andere organisaties werken jullie samen?
- Doen jullie iets voor jongeren/kinderen?
- Wat doen jullie voor ouderen?
- Andere doelgroepen?

Opstarten

- Wie deden er mee met het opstarten?
- Welke partijen hebben jullie daarbij betrokken?
- Welke moeilijkheden kwamen jullie tegen?
- Hoe hebben jullie die overwonnen?

- Waren er mensen met bezwaren, weerstanden?
- Hoe zijn jullie daarmee omgegaan?
- Wat hebben jullie gedaan aan communicatie?

De toekomst

- Welke concrete plannen hebben jullie voor de toekomst?
- Hoe zien jullie de toekomst van het centrum op lange termijn?
- Welke beren zie je nog op de weg voor de toekomst?

Financiën

- Hoe hebben jullie dit financieel opgestart?
- Hoe is de financiering momenteel geregeld?

Tot slot

- Welke tips hebben jullie voor ons?

Bijlage 2 - Resultaten enquête over creativiteit in Woerden

In de periode juni - september 2020 hebben we een digitale en papieren enquête verspreid om inzicht te krijgen in de wensen die binnen Woerden leven. De digitale versie is door 44 personen ingevuld en de enquête op papier door 42 personen.

De papieren enquête hebben we op enkele zaterdagmiddagen in het centrum verspreid, bij enkele publiektrekkende winkels en galeries en tijdens het Kunstpark. De digitale enquête verstuurden we via de KUNSTaandenRIJN nieuwsbrief en via Facebook.

Via de enquête heeft KUNSTaandenRIJN een flink aantal nieuwe abonnees op de nieuwsbrief erbij gekregen. Ook hebben 15 mensen aangegeven mee te willen helpen met realiseren van een Creatief Centrum Woerden.

Hieronder de gestelde vragen en de antwoorden.

Vragenlijst enquête Woerdens publiek

- Wat is goed aan de creatieve activiteiten in Woerden?
- Wat mist u als creatieve activiteiten in Woerden?
- Met welke creatieve activiteiten houdt u zich nu bezig?
- Onderneemt u creatieve activiteiten, bij voorkeur samen of alleen?
- Bent u bereid te betalen voor activiteiten die u nu mist en graag wilt doen?
- Wilt u op de hoogte blijven van onze activiteiten en de gratis digitale nieuwsbrief van KUNSTaandenRIJN ontvangen?
- Uw naam (niet verplicht, maar mag wel)
- Ruimte voor uw overige opmerkingen en ideeën
- Wilt u meehelpen om uw en onze ideeën te realiseren?

Antwoorden

Wat is goed aan de creatieve activiteiten in Woerden?

Het meest wordt genoemd de diversiteit van de creatieve mogelijkheden in Woerden. Als

kanttekening wordt daarbij aangegeven dat het vaak moeilijk te vinden is: er is geen overzicht, bij toeval vind je iets verrassends, het is versnipperd en vaak niet op het juiste niveau.

Concrete activiteiten die het meest genoemd worden, zijn:

- Het Kunstpark
- De Atelierroute
- Daarna activiteiten van KUNSTaandenRijn, Straattheater, KUNSTkajuit, het cursusaanbod
- En tenslotte Exposities (in bibliotheek), Centrale galerie, Het Klooster, Cultuur Platform Woerden, Schilderclubs, Kunstkring, Fotografenkasteel, Buitenkunst, Nachtcultuur, Festivals.

Wat mist u aan creatieve activiteiten in Woerden?

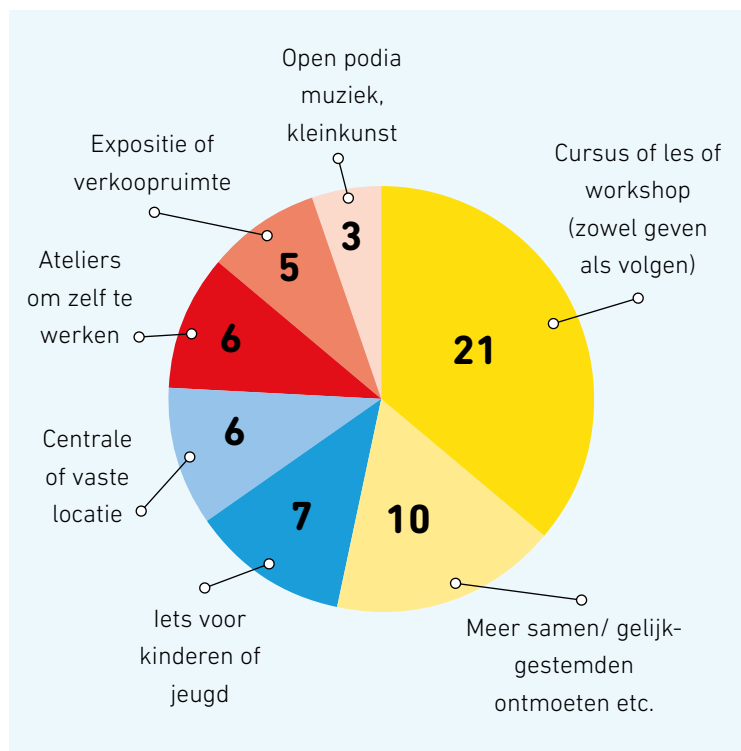
Een aantal mensen (14) mist niks in Woerden. Een van hen verwoordt het exact: *"Ik persoonlijk (mis) niets maar ik heb gezocht naar wat ik zelf wil. Weet dus niet wat er verder nog te doen is"*

Uit sommige antwoorden blijkt dat de gewenste activiteit wel wordt aangeboden maar niet wordt gevonden, bijvoorbeeld fotografie, tekenles, pottenbakken en kookles. Het is daarbij mogelijk dat de gewenste cursussen niet op geschikte dagen en tijden worden aangeboden, maar ook is het mogelijk dat mensen het gewoon niet kunnen vinden.

Het meest wordt een centrale locatie gemist, een plek waar men elkaar kan ontmoeten, praten over kunst en waar men kan creëren, laagdrempelig ook voor andere culturen. Ook werkruimtes, ruimtes waar workshops gegeven kunnen worden en expositie/verkoop mogelijkheden voor amateurs, worden gemist. Meerdere keren wordt aangegeven dat een platform voor presentaties, eventueel buiten, (bijv. voor kleinkunst, muziek) in Woerden ontbreekt. Ook zou er meer voor kinderen en jongeren aangeboden moeten worden. Samenwerking met scholen wordt genoemd.

Activiteiten die meerdere malen in de antwoorden worden aangetroffen zijn:

Daarnaast zijn specifiek de volgende ontbrekende activiteiten genoemd:

- Mandala tekenen
- Proeverijen
- Combi kunst en natuur
- Combi kunst en schrijven
- Combi creativiteit en recyclen
- Kunstuitleen
- Groter museum – met moderne kunst
- Ambachten
- Kunstschool
- Ontwerpen met computer
- Zilversmeden
- Instrumentale muziek
- Kostuums maken
- Meer vormen met textiel

Met welke creatieve activiteiten houdt u zich nu bezig?

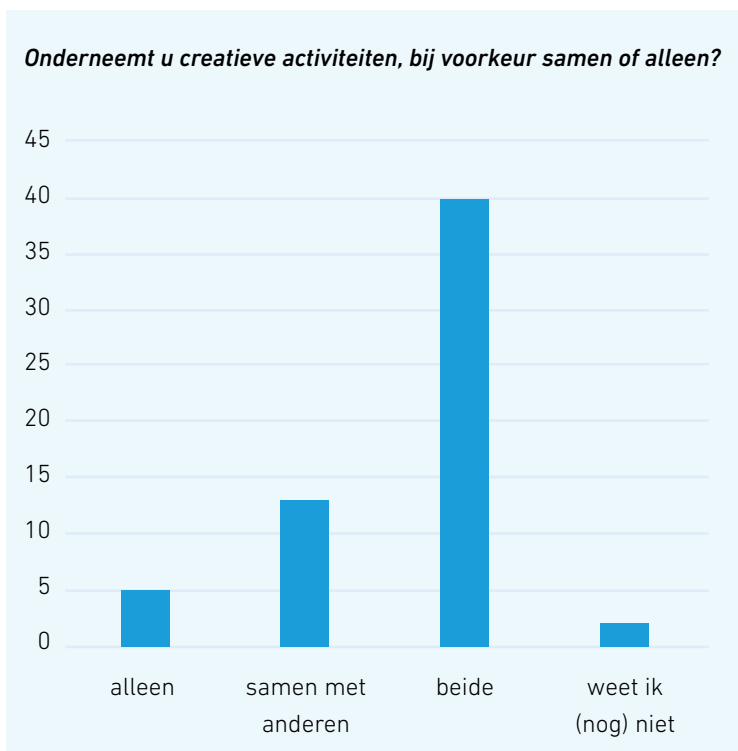
De meeste mensen die de enquête hebben ingevuld, houden zich bezig met schilderen en tekenen. Dat kan deels een bias zijn, omdat de enquête vooral is verspreid onder de al bestaande relaties van KUNSTaandenRIJN en tijdens Kunstpark.

Hieronder alle genoemde activiteiten. Veel mensen houden zich bezig met meerdere creatieve activiteiten.

Creatieve activiteit	Aantal x genoemd
Schilderen	35
Tekenen	23
Muziek/ musical	10
Fotografie	9
Keramiek/Boetseren	8
Textiel zoals mode, kostuum, quilten	8
Beeldhouwen (incl. speksteen)	7
3D (zoals textielverharder, 3D printen, papier maché, hout)	6
Schrijven en dichten	5
Breien en haken	4
Organisatie en bestuur	4
Computerkunst en video	3
Knutselen	3
Koken	2
Knipkunst en collage	2
Mozaïek	1
Ets/droge naald	1

Onderneemt u creatieve activiteiten, bij voorkeur samen of alleen?

Niet iedereen heeft deze vraag ingevuld. Slechts enkele van de mensen die antwoord gaven, hebben een uitgesproken voorkeur om alleen te werken aan hun creatieve bezigheden. Verreweg de meesten kunnen zowel alleen werken als samen met anderen.

Bent u bereid te betalen voor activiteiten die u nu mist en graag wilt doen?

Deze vraag hebben wij gesteld om een indruk te krijgen of het betalen voor het doen van een creatieve bezigheid een grote belemmering zou zijn. Zestig procent van de mensen is bereid om te betalen voor activiteiten die zij nu missen en die zij graag zouden willen doen. Veertig procent weet het nog niet.

De antwoorden op deze vraag zijn als volgt:

Ja	34
Nee	1
Weet ik (nog) niet	22

Overige opmerkingen en ideeën

In de enquête was ook ruimte voor overige opmerkingen en ideeën. Hierop kwamen verschillende steunbetuigingen voor het idee van een creatief centrum:

- Goed initiatief om de versnippering vorm te geven, zodat je dingen niet misloopt, omdat je niet op de hoogte bent, zonde toch?!
- Ik vind het een goed idee.
- Misschien kan er in Woerden één (gesubsidieerde?) kunststraat komen, die boven alle kunstdisciplines hangt en alle groepen en activiteiten coördineert/organiseert?
- Ik zou het leuk vinden als er een Creatief Centrum was, waar verschillende creatieve activiteiten zijn en waar je wat kan rondkijken en evt. wat kan eten en drinken.
- Is er niets iets mogelijk samen met de bibliotheek of cultuur? Het klooster was vroeger ook deels creatief centrum; mooi plekje zou ook zijn het lege pand aan de Groenendaal (voorheen kringloopwinkel).
- Tijdens de prijsuitreiking in de bibliotheek (van de RijnKUNSTprijs) werd gesproken van een 'creatieve ruimte'. Dat vind ik interessant.
- Woerden mist 1 ding: Een (door de gemeente beschikbaar gesteld?) terrein waar kunstenaars en kunstclubs genoeg ruimte hebben om hun ideeën en werken te creëren. Door het gebrek aan ruimte blijven sommige nieuwe evenementen/acties uit (het is dus niet alleen maar corona gerelateerd dat het rustiger is).

Daarnaast diverse andere ideeën

- Agenda op social media delen
- Graag workshops allerlei ook met groen
- Ik zou het leuk vinden om af en toe andere beeldhouwers uit Woerden en omgeving te ontmoeten en met hen kennis en ideeën uit te wisselen.
- Misschien een keer een lezing o.i.d. door een (beeldhouw)kunstenaar?
- Ik zoek iemand die mij wegwijs kan maken in de techniek van werken met Pastelkrijt
- Kinderkoor. Iets met speurtochten voor kinderen, toneelstuk op locatie op de trappen in de haven
- Kunst met elkaar delen en plek om tentoon te stellen en te verkopen
- Meer leuke workshops bijvoorbeeld voor kinderfeestjes
- Mijn idee is om de sloophamer door het metalen frame (kunstwerk) voor de oude Hema te halen, en er met Woerdenaren iets nuttigs van te maken- evt. recyclen. En voorkomen dat er grote bedragen voor dit soort werk wordt uitgegeven."
- Mis ook kunst in het water
- Zou het leuk vinden om een open atelier in Woerden te hebben waar meerdere mensen gebruik van kunnen maken tegen een betaalbare prijs.

